

JOGBAN JÁRTASAN?!

Magyar Iván György

**Kispesti Eü. Int. Pszichiátriai és Addiktológiai
Gondozó és Szakrendelő**

**ZUGLÓI TAVASZI TUDOMÁNYOS DÉLUTÁN,
2014. MÁRCIUS 6.**

Kötelező - kényszergyógykezelés

- ⊙ A nem önkéntesen felvett beteget pszichiátriai osztályos gyógykezelésre a Bíróság/Törvényszék kötelezi („bírói szemle”).
- ⊙ Indokolt volt-e a felvétel, szükséges-e a további pszichiátriai osztályos kezelés?
- ⊙ Kényszergyógykezelés (KGYK, IKGYK) jelenleg kizárólag az IMEI-ben történik. Forenzikus pszichiátriai osztályok még nincsenek! (OPAI)

Elmemegfigyelés 1

- ◎ Igazságügyi pszichiáter szakértői vizsgálat során nem eldönthető a kóros elmeállapot fennállása.

Elrendelése Bírósági végzéssel történik.

Kötelező időtartama 30 nap, mely újabb 30 nappal meghosszabbítható.

IMEI-ben (bűncselekmény súlya szerint),
Pszichiátriai osztályokon történik.

(Forenzikus osztály , hálózat miért nincs?).

Elmemegfigyelés 2

- ◎ Az értékelhető megfigyelés szempontjai:
- ◎ Nagyon részletes anamnézis.
- ◎ Többszöri exploráció – reexploráció.
- ◎ Részletes pszichológiai elemzés, tesztek.
- ◎ Személyzet megfigyelései.
- ◎ Elemző jellegű összefoglaló értékelés.
- ◎ Diagnózis.
- ◎ Nem pszichiáter szakértői vélemény!!

Forenzikus pszichiátriai ellátás

- ◎ AMI NÁLUNK NINCS!!
- ◎ Forenzikus pszichiátriai osztályok hálózata (OPAI-ban Vizi János, SE Pszichiátriai Klinikán Baran Brigitta). Még min. 2-3, de inkább 7-8 osztály létrehozása lenne indokolt (pl. az
- ◎ elmemegfigyelések is itt történnének).
- ◎ IMEI funkció áthelyezése a BV-ből az Eü-be. (Finanszírozással együtt!)

Gondozás és kényszerkezelés

- ⊙ Az osztályon történő kényszergyógykezelés folytatható legyen a gondozói ellátásban.
- ⊙ Ha a gondozott nem jelentkezik, nem mutat megfelelő adherenciát – visszakerül a forenzikus intézménybe.
- ⊙ Jogszabályi háttér szükséges.
- ⊙ Társadalmi igény kielégíthető.

High Security osztályok

- ⦿ Nem keverendő a Forenzikus osztállyal!
- ⦿ Nem bírósági végzés kötelez.
- ⦿ Jelenleg nincs jogszabályi háttér sem (kit, mikor, miért, meddig lehet HSO-ra helyezni).
- ⦿ Van-e forrás a megvalósításra?
- ⦿ OPAI-ban Norvég Alapból valósulhat meg.

A Polgári Törvénykönyvről szóló

2013. évi V. törvény

- Bevezető rendelkezések

Az ember mint jogalany

A jogi személy

Családjog

Dologi jog

Kötelmi jog

Öröklési jog

Záró rendelkezések

- Életbe lép: 2014. március 15.-én!

Az új Ptk. cselekvőképességre vonatkozó szabályai 1

- Cselekvőképtelen („teljesen korlátozott”), akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége – **mentális zavara** következtében – tartósan, teljes körűen hiányzik. (Értelmezve tehát képtelen akár csak minimális szinten is felmérni a saját helyzetét, érdekeit.)
- Korlátozottan cselekvőképes, akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége – **mentális zavara** következtében – tartósan, vagy időszakosan visszatérően nagymértékben csökkent. (Meghatározott ügycsoportokban!)

Az új Ptk. cselekvőképességre vonatkozó szabályai 2

- Figyelembe kell venni személyi körülményeit, családi kapcsolatait is. Például ha az érintett személynek nincs olyan ügye, ami indokoltá tenné a gondnokság alá helyezés általi védelmét, mert nincs ingatlana, egyéb értékes ingósága, minimális jövedelme van csak, ezért nem merül fel olyan jogügylet, amely szükségessé tenné egy gondnok eljárását. Az adott családi, társadalmi kapcsolat is lehet olyan közeg, amely teljesen kompenzálhatja a belátási képesség hiányát.

Igazságügyi elmeorvos szakértő szerepe gondnoksági perben

- Elmeorvos szakértőt minden perben ki kell rendelni. Neki kell nyilatkoznia arról, hogy az adott személy esetében a mentális zavar megállapítható-e, és az milyen jellegű, mértékű. Nem helyettesítheti ezt a szakvéleményt orvosi igazolás, nem elég, ha rendelkezésre áll a háziorvos véleménye, kórházi zárójelentés, járóbeteg kezelőlap stb.

Bíró döntése

- A bíró nem mérlegeli felül az orvos véleményét, hanem más aspektusból nézi az esetet: milyen ügyei és körülményei vannak az érintettnek, és azokra figyelemmel jogai védelme érdekében szükséges-e a jogkorlátozás, amit a gondnokság alá helyezés jelent, vagy más, az önrendelkezési jogát kevésbé érintő megoldás is elegendő.

Támogatott döntéshozatal

- Ez a jogintézmény a mentális zavar korai stádiuma vagy enyhe foka esetén a cselekvőképesség korlátozása helyett alkalmazható. A **támogatott döntéshozatal** – amint erre a szabályozás utal - nem érinti a cselekvőképességet.
- Ha valaki azt érzi, hogy bonyolultabb ügyek egyedüli intézése kockázatos a számára, a gyámhatósághoz fordulhat, és igénybe veheti egy támogató segítségét a számára nem vagy nehezen áttekinthető ügyekben.

Előzetes jognyilatkozat

- ◎ Az önrendelkezési jogot bővíti, hogy amikor még teljesen cselekvőképesek, akkor közokiratban, ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban vagy gyámhatóság előtt **előzetes jognyilatkozatot** tehetnek, amelyben megnevezhetik, kit javasolnak gondnokul vagy kit zárnak ki a lehetséges gondnokok köréből.

Sérelemdíj

- Akit személyiségi jogában megsértenek, **sérelemdíj**at követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.
- A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire –különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges.

Köszönöm a figyelmet!